

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงวิธีการส่งเสริมการปลูกมันฝรั่งของภาคเอกชนในอำเภอพบพระ จังหวัดตาก แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มเกษตรกรที่ศึกษา

ตอนที่ 2 การได้รับการส่งเสริมปลูกมันฝรั่งแบบมีพันธสัญญาในอำเภอพบพระ จังหวัดตาก

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค ความต้องการ และข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกมันฝรั่ง

ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับบริษัทที่ทำการส่งเสริมการปลูกมันฝรั่ง โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น

4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานในหัวข้อวิธีการดำเนินการ

ตอนที่ 2 วิธีการส่งเสริมปลูกมันฝรั่งของบริษัท

ตอนที่ 3 การบริหารงานด้านการแปรรูปและการตลาด

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัท

ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มเกษตรกรที่ศึกษา

1.1 เพศ

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จะเป็นเพศชายถึงร้อยละ 98.8 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 1.2 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 เพศของกลุ่มเกษตรกรที่ศึกษา

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	158	98.8
หญิง	2	1.2
รวม	160	100.0

1.2 อายุ

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 26 – 35 ปี ถึงร้อยละ 43.7 รองลงมาร้อยละ 36.3 มีอายุระหว่าง 36 – 45 ปี ร้อยละ 16.3 จะมีอายุต่ำกว่า 25 ปี และที่เหลือร้อยละ 3.7 มีอายุมากกว่า 45 ปี โดยเกษตรกรผู้ร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกมันฝรั่งมีอายุต่ำสุด 20 ปี มีอายุสูงสุด 60 ปีและมีอายุเฉลี่ย 33.3 ปี (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 อายุของกลุ่มเกษตรกรที่ศึกษา

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 25	26	16.3
26 – 35	71	43.7
36 – 45	57	36.3
มากกว่า 45	6	3.7
รวม	160	100.0

อายุต่ำสุด 20 ปี

อายุเฉลี่ย 33.3 ปี

อายุสูงสุด 60 ปี

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.8

1.3 การศึกษา

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 45.6 จบการศึกษาต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ 4 รองลงมาร้อยละ 30.6 ไม่ได้รับการศึกษา ร้อยละ 20.0 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ปีที่ 4 และที่เหลือร้อยละ 3.8 จบการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ 4 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ระดับการศึกษาของกลุ่มเกษตรกรที่ศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้รับการศึกษา	49	30.6
ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	73	45.6
ประถมศึกษาปีที่ 4	32	20.0
สูงกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ 4	6	3.8
รวม	160	100.0

1.4 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 71.8 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5-8 คน รองลงมาร้อยละ 20.6 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 2-4 คน และที่เหลือร้อยละ 7.6 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 9-10 คน โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 2 คน สูงสุด 9 คน และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 6.08 คน (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรที่ศึกษา

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2-4	33	20.6
5-8	115	71.8
9-10	12	7.6
รวม	160	100.0

จำนวนสมาชิกต่ำสุด 2 คน   จำนวนสมาชิกเฉลี่ย 6.08 คน
 จำนวนสมาชิกสูงสุด 9 คน   ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.74

1.5 จำนวนแรงงานในครัวเรือน

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 91.9 จะมีการใช้แรงงานในครัวเรือนอยู่ระหว่าง 2-5 คน รองลงมาร้อยละ 9.1 มีการใช้แรงงานในครัวเรือนระหว่าง 6-10 คน โดยจำนวนแรงงานในครัวเรือนต่ำสุด 2 คน สูงสุด 8 คน และจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 3.71 คน (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 จำนวนแรงงานในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรที่ศึกษา

จำนวนแรงงานในครัวเรือน (คน)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
2-5	147	91.9
6-10	13	8.1
รวม	160	100.0

จำนวนแรงงานต่ำสุด 2 คน   จำนวนแรงงานเฉลี่ย 3.71 คน
 จำนวนแรงงานสูงสุด 8 คน   ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.24

1.6 สถานภาพการสมรส

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่สมรสและอยู่ด้วยกันร้อยละ 92.5 รองลงมาร้อยละ 6.9 เป็นโสด และร้อยละ 0.6 เป็นหม้าย และหย่าร้าง (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 สถานภาพการสมรสของกลุ่มเกษตรกรที่ศึกษา

สถานภาพการสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แต่งงานแล้ว	148	92.5
โสด	11	6.9
หม้ายและหย่าร้าง	1	0.6
รวม	160	100.0

1.7 การนับถือศาสนา

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 56.3 ที่เหลือร้อยละ 43.7 นับถือศาสนาคริสต์ (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 การนับถือศาสนาของกลุ่มเกษตรกรที่ศึกษา

การนับถือศาสนา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พุทธ	90	56.3
คริสต์	70	43.7
รวม	160	100.0

1.8 ขนาดของพื้นที่ปลูกมันฝรั่งปี 2540

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 52.0 จะมีขนาดของพื้นที่ปลูกมันฝรั่งปี 2540 ต่ำกว่า 5 ไร่ รองลงมาร้อยละ 44.4 มีพื้นที่ปลูกมันฝรั่ง ปี 2540 อยู่ระหว่าง 6 – 25 ไร่ ที่เหลือจะมีขนาดของพื้นที่ปลูกมันฝรั่ง ปี 2540 อยู่ระหว่าง 26 – 46 ไร่ และ มากกว่า 46 ไร่ ร้อยละ 1.8 เท่ากัน (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ขนาดของพื้นที่ปลูกมันฝรั่ง ปี 2540 ของกลุ่มเกษตรกรที่ศึกษา

ขนาดของพื้นที่ปลูกมันฝรั่ง (ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5	84	52.0
6 – 25	71	44.4
26 – 45	3	1.8
มากกว่า 46	3	1.8
รวม	160	100.0

พื้นที่ปลูกมันฝรั่งต่ำสุด 2 ไร่ พื้นที่ปลูกมันฝรั่งเฉลี่ย 7.63 ไร่
พื้นที่ปลูกมันฝรั่งสูงสุด 60 ไร่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.37

1.9 ขนาดของพื้นที่อยู่อาศัย

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 76.3 มีขนาดของพื้นที่อยู่อาศัยต่ำกว่า 1 ไร่ รองลงมาร้อยละ 22.5 มีพื้นที่อยู่อาศัยระหว่าง 2 – 3 ไร่ และที่เหลือร้อยละ 1.2 มีขนาดของพื้นที่อยู่อาศัยระหว่าง 4 - 5 ไร่ (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 ขนาดของพื้นที่อยู่อาศัยของกลุ่มเกษตรกรที่ศึกษา

ขนาดของพื้นที่อยู่อาศัย (ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ไร่	122	76.3
2 - 3 ไร่	36	22.5
4 - 5 ไร่	2	1.2
รวม	160	100.0

พื้นที่อยู่อาศัยต่ำสุด 1 ไร่ พื้นที่อยู่อาศัยเฉลี่ย 1.31 ไร่
พื้นที่อยู่อาศัยสูงสุด 5 ไร่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63

1.10 จำนวนรุ้นมันฝรั่งที่ปลูกในปี 2540

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 96.9 จะทำการปลูกมันฝรั่งในปี 2540 ประมาณ 1 – 3 รุ้น และที่เหลือร้อยละ 3.6 จะทำการปลูกมันฝรั่งจำนวน 4 – 6 รุ้น ทั้งนี้เป็นเพราะเกษตรกรคิดว่ามีพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการปลูกมันฝรั่งตลอดปี(ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 จำนวนรุ้นที่ปลูกมันฝรั่งในปี 2540 ของกลุ่มเกษตรกรที่ศึกษา

จำนวนรุ้นมันฝรั่งที่ปลูก (รุ้น)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 3	155	96.9
4 - 6	5	3.1
รวม	160	100.0

1.11 รายได้จากการปลูกมันฝรั่งในปี 2540

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 42.6 มีรายได้จากการปลูกมันฝรั่งปี 2540 อยู่ระหว่าง 40,001 – 80,000 บาท รองลงมาร้อยละ 39.4 มีรายได้ ระหว่าง 10,001 – 40,000 บาท ร้อยละ 13.7 มีรายได้ระหว่าง 80,001 – 120,000 บาท ร้อยละ 3.7 มีรายได้มากกว่า 120,001 บาท และ ที่เหลือร้อยละ 0.6 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท เพราะเกิดโรคและแมลงระบาดทำให้เกิดความเสียหาย และผลผลิตที่ได้ไม่มีคุณภาพ (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 รายได้จากการปลูกมันฝรั่งในปี 2540 ของกลุ่มเกษตรกรที่ศึกษา

ระดับรายได้ (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000	1	0.6
10,000 – 40,000	63	39.4
40,001 – 80,000	68	42.6
80,001 – 120,000	22	13.7
มากกว่า 120,001	6	3.7
รวม	160	100.0

รายได้จากการปลูกมันฝรั่งต่ำสุด 1,000 บาท รายได้จากการปลูกมันฝรั่งเฉลี่ย 63,893.75 บาท รายได้จากการปลูกมันฝรั่งสูงสุด 480,000 บาท ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62

1.12 รายได้จาก การประกอบอาชีพการเกษตร และนอกภาคเกษตร ปี 2540

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 55.0 มีรายได้ทั้งหมดอยู่ระหว่าง 60,001 – 100,000 บาท รองลงมาร้อยละ 26.9 มีรายได้ ระหว่าง 20,001 – 60,000 บาท ร้อยละ 8.3 มีรายได้ระหว่าง 100,001 – 140,000 บาท ร้อยละ 4.2 มีรายได้มากกว่า 220,001 บาท ร้อยละ 3.2 มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 1.8 มีรายได้ระหว่าง 140,001 – 180,000 บาท และที่เหลือ ร้อยละ 0.6 มีรายได้ระหว่าง 180,001 – 220,000 บาท (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 รายได้จาก การประกอบอาชีพการเกษตร และนอกภาคเกษตร ของกลุ่มเกษตรกรที่ศึกษา

ระดับรายได้ (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20,000	5	3.2
20,001 – 60,000	43	26.9
60,001 – 100,000	88	55.0
100,001 – 140,000	13	8.3
140,001 – 180,000	3	1.8
180,001 – 220,000	1	0.6
มากกว่า 220,001	7	4.2
รวม	160	100

รายได้ทั้งหมดต่ำสุด 10,000 บาท รายได้ทั้งหมดเฉลี่ย 89,575 บาท

รายได้ทั้งหมดสูงสุด 500,000 บาท ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 71,965.45

1.13 ลักษณะการถือครองพื้นที่ปลูกมันฝรั่ง

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 65.0 มีพื้นที่การปลูกมันฝรั่งเป็นของตนเอง รองลงมาร้อยละ 27.5 พื้นที่ปลูกมันฝรั่งเป็นของตนเองและเช่าบางส่วน และที่เหลือ ร้อยละ 7.5 จะเป็นพื้นที่ที่เช่าทั้งหมด (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 ลักษณะการถือครองพื้นที่ปลูกมันฝรั่งของกลุ่มเกษตรกรที่ศึกษา

การถือครองพื้นที่ดิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ของตนเองทั้งหมด	104	65.0
ของตนเองบางส่วนและเช่าบางส่วน	44	27.5
เช่าทั้งหมด	12	7.5
รวม	160	100.0

1.14 ลักษณะการเช่าพื้นที่ปลูกมันฝรั่ง

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 76.2 จะเช่าพื้นที่การปลูกมันฝรั่งจากเพื่อนบ้าน รองลงมาร้อยละ 14.4 จะเช่าพื้นที่ปลูกมันฝรั่งจากญาติ และที่เหลือร้อยละ 9.4 จะเช่าพื้นที่ปลูกมันฝรั่งจากนายทุน (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ลักษณะการเช่าพื้นที่ปลูกมันฝรั่งของกลุ่มเกษตรกรที่ศึกษา

ลักษณะการเช่าพื้นที่ดิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ญาติ	23	14.4
เพื่อนบ้าน	122	76.2
นายทุน	15	9.4
รวม	160	100.0

1.15 ลักษณะการมีเอกสารสิทธิ์พื้นที่ปลูกมันฝรั่ง

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 68.7 จะไม่มีเอกสารสิทธิ์ในพื้นที่ปลูกมันฝรั่ง และที่เหลือร้อยละ 31.3 จะมีเอกสารสิทธิ์ในพื้นที่ปลูกมันฝรั่ง (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 ลักษณะการมีเอกสารสิทธิ์ในพื้นที่ปลูกมันฝรั่งของกลุ่มเกษตรกรที่ศึกษา

ลักษณะการมีเอกสารสิทธิ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มี	110	68.7
มี	50	31.3
รวม	160	100.0

1.16 ระยะทางจากแหล่งปลูกมันฝรั่งถึงจุดรับซื้อผลผลิต

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 50.6 จะมีแหล่งการปลูกมันฝรั่งห่างจากจุดรับซื้อผลผลิตเป็นระยะทางประมาณ 6 – 10 กิโลเมตร รองลงมาร้อยละ 44.4 จะมีระยะทางอยู่ห่างจากจุดรับซื้อต่ำกว่า 5 กิโลเมตร และที่เหลือร้อยละ 5.0 จะมีระยะทางห่างจากจุดรับซื้อมากกว่า 11 กิโลเมตรขึ้นไป (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 ระยะทางจากแหล่งปลูกมันฝรั่งถึงจุดรับซื้อผลผลิตของกลุ่มเกษตรกรที่ศึกษา

ระยะทาง (กิโลเมตร)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5	71	44.4
6 – 10	81	50.6
มากกว่า 11 ขึ้นไป	8	5.0
รวม	160	100.0

1.17 การเปลี่ยนบริษัทส่งเสริมการปลูกมันฝรั่ง

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 64.4 ไม่เคยเปลี่ยนบริษัทในการส่งเสริมการปลูกมันฝรั่ง และที่เหลือร้อยละ 35.6 เคยเปลี่ยนบริษัทในการส่งเสริมการปลูกมันฝรั่ง เนื่องจากเกษตรกรต้องการทดลองรับการส่งเสริมจากบริษัทอื่น และบางครั้งถูกชักจูงจากเกษตรกรที่อยู่บริษัทอื่น (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 การเปลี่ยนบริษัทในการส่งเสริมการปลูกมันฝรั่งของกลุ่มเกษตรกรที่ศึกษา

การเปลี่ยนบริษัทส่งเสริมการปลูกมันฝรั่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เคยเปลี่ยน	103	64.4
เคยเปลี่ยน	57	35.6
รวม	160	100.0

1.18 จำนวนครั้งในการเปลี่ยนบริษัทส่งเสริมการปลูกมันฝรั่ง

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่เคยเปลี่ยนบริษัทในการส่งเสริมการปลูกมันฝรั่งเพียงครั้งเดียวเท่านั้น

ตอนที่ 2 การได้รับการส่งเสริมปลูกมันฝรั่งแบบมีพันธสัญญาในอำเภอพบพระ จังหวัดตาก

2.1 การทำสัญญากับบริษัท

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 98.8 จะรู้จักสัญญาที่ทำระหว่างบริษัทกับเกษตรกร และร้อยละ 1.2 ไม่รู้จักสัญญา เพราะเกษตรกรบางรายไม่ได้ให้ความสนใจต่อสัญญาที่ทำ หรือมักจะทำตามเกษตรกรรายอื่น และเกษตรกรบางคนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 สัญญาที่ทำระหว่างบริษัทกับเกษตรกร

สัญญา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รู้จัก	158	98.8
ไม่รู้จัก	2	1.2
รวม	160	100.0

2.2 ความเข้าใจในสัญญา

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 99.4 จะเข้าใจข้อความในสัญญาทั้งหมดที่ทำระหว่างบริษัทกับเกษตรกร และร้อยละ 0.6 จะไม่เข้าใจถึงข้อความในสัญญาทั้งหมด เพราะไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 ความเข้าใจในสัญญาที่ทำระหว่างบริษัทกับเกษตรกร

ความเข้าใจในสัญญา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เข้าใจ	159	99.4
ไม่เข้าใจ	1	0.6
รวม	160	100.0

2.3 การปฏิบัติตามสัญญา

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 98.8 จะปฏิบัติตามสัญญาของบริษัทที่กำหนดไว้ และร้อยละ 1.3 จะไม่ปฏิบัติตามสัญญาของบริษัท เพราะคิดว่าบริษัทคงจะไม่สามารถเอาผิดได้ (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 การปฏิบัติตามสัญญาของบริษัท

การปฏิบัติตามสัญญาของบริษัท	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เคยปฏิบัติตามสัญญา	158	98.8
ไม่เคยปฏิบัติตามสัญญา	2	1.2
รวม	160	100.0

2.4 การใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมการปลูกมันฝรั่ง

2.4.1 พันธุ์มันฝรั่งที่ใช้ในการส่งเสริม

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรทั้งหมดที่ร่วมโครงการจะใช้พันธุ์มันฝรั่งที่บริษัทนำมาส่งเสริม เนื่องจากเป็นพันธุ์ที่มีคุณภาพปราศจากโรคและแมลง

2.4.2 การเตรียมพื้นที่ปลูกมันฝรั่ง

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 62.5 จะทำการเตรียมดินโดยการไถตะ 1 ครั้ง ตามด้วยการไถพรวนอีก 1 ครั้ง รองลงมาร้อยละ 30.6 จะทำการไถพรวนเพียงครั้งเดียวที่เหลืออีกร้อยละ 6.9 เกษตรกรไม่มีการไถเลย ซึ่งจากการส่งเสริมของบริษัท เกษตรกรจะต้องทำการไถตะ 1 ครั้ง ไถพรวน 1 ครั้ง แล้วจึงทำการปลูกมันฝรั่ง (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 การเตรียมพื้นที่ปลูกมันฝรั่ง

การเตรียมพื้นที่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไถตะ 1 ครั้ง ไถพรวน 1 ครั้ง	100	62.5
ไถพรวน 1 ครั้ง	49	30.6
ไม่ไถเลย	11	6.9
รวม	160	100.0

2.4.3 การใช้ปุ๋ยเคมี

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 99.4 จะมีการใช้ปุ๋ยเคมี รองลงมา ร้อยละ 0.6 ไม่เคยใช้ปุ๋ยเคมีในการปลูกมันฝรั่ง เพราะใช้ปุ๋ยหมักแทน (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 การใช้ปุ๋ยเคมี

การใช้ปุ๋ยเคมี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เคยใช้ปุ๋ยเคมี	159	99.4
ไม่เคยใช้ปุ๋ยเคมี	1	0.6
รวม	160	100.0

2.4.4 แหล่งที่มาของปุ๋ยเคมี

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 98.1 จะนำปุ๋ยเคมีมาจากบริษัทที่ทำการส่งเสริม รองลงมา ร้อยละ 1.9 จะนำปุ๋ยเคมีที่ใช้ในการปลูกมันฝรั่งมาจากนายทุน (พ่อค้าท้องถิ่นที่มีฐานะร่ำรวย) (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 แหล่งที่มาของปุ๋ยเคมี

แหล่งที่มาของปุ๋ยเคมี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บริษัทที่ทำการส่งเสริม	157	98.1
นายทุน	3	1.9
รวม	160	100.0

2.4.5 จำนวนครั้งของการใช้ปุ๋ยเคมีต่อการปลูกมันฝรั่งแต่ละรุ่น

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 96.9 จะมีการใช้ปุ๋ยเคมีจำนวน 1-2 ครั้ง ต่อการปลูกมันฝรั่งแต่ละรุ่น รองลงมา ร้อยละ 3.1 ใช้ปุ๋ยเคมีในการปลูกมันฝรั่งจำนวน 3-4 ครั้ง (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 จำนวนครั้งของการใช้ปุ๋ยเคมี

จำนวนครั้งของการใช้ปุ๋ยเคมี (ครั้ง)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-2	155	96.9
3-4	5	3.1
รวม	160	100.0

จำนวนครั้งที่ใช้ปุ๋ยเคมีต่ำสุด 2 ครั้ง จำนวนครั้งที่ใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 2.04 ครั้ง
จำนวนครั้งที่ใช้ปุ๋ยเคมีสูงสุด 4 ครั้ง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.00

2.4.6 แหล่งที่มาของสารเคมีที่ใช้ในการป้องกันและกำจัดโรคและแมลง

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 98.1 จะนำสารเคมีที่ใช้ในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงมาจากบริษัทที่มาส่งเสริม รองลงมา ร้อยละ 1.3 จะนำสารเคมีที่ใช้ในการป้องกันกำจัดโรคและแมลง มาจากร้านขายสารเคมีในท้องถิ่น และร้อยละ 0.6 จะนำสารเคมีที่ใช้ในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงมาจากนายทุน (พ่อค้าในท้องถิ่น) (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 แหล่งที่มาของสารเคมี

แหล่งที่มาของสารเคมี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บริษัทที่มาส่งเสริมการปลูก	157	98.1
ร้านขายสารเคมีในท้องถิ่น	2	1.3
นายทุน	1	0.6
รวม	160	100.0

2.4.7 จำนวนครั้งของการใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดโรคและแมลง

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 73.8 จะมีการใช้สารเคมีระหว่าง 3 – 4 ครั้ง รองลงมา ร้อยละ 13.7 ใช้สารเคมีมากกว่า 4 ครั้ง และร้อยละ 12.5 ใช้สารเคมีต่ำกว่า 2 ครั้ง (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 จำนวนครั้งของการใช้สารเคมี

จำนวนครั้งของการใช้สารเคมี (ครั้ง)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 2	20	12.5
3 – 4	118	73.8
มากกว่า 4	22	13.7
รวม	160	100.0

จำนวนครั้งที่ใช้สารเคมีต่ำสุด 1 ครั้ง จำนวนครั้งที่ใช้สารเคมีเฉลี่ย 3.63 ครั้ง
จำนวนครั้งที่ใช้สารเคมีสูงสุด 8 ครั้ง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.95

2.4.8 จำนวนครั้งของการกำจัดวัชพืช

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 95.6 จะมีการกำจัดวัชพืชระหว่าง 1 – 2 ครั้ง รองลงมา ร้อยละ 4.4 มีการกำจัดวัชพืชระหว่าง 3 - 4 ครั้ง (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 จำนวนครั้งของการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช

จำนวนครั้งของการกำจัดวัชพืช (ครั้ง)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-2	153	95.6
3-4	7	4.4
รวม	160	100.0

จำนวนครั้งของการกำจัดวัชพืชต่ำสุด 1 ครั้ง จำนวนครั้งของการกำจัดวัชพืชเฉลี่ย 2.01 ครั้ง
จำนวนครั้งของการกำจัดวัชพืชสูงสุด 4 ครั้ง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.33

2.4.9 การให้น้ำมันฝรั่ง

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรทั้งหมดจะอาศัยน้ำฝนเพียงอย่างเดียว เนื่องจากพื้นที่ที่ปลูกมันฝรั่งจะเป็นเนินเขายากแก่การให้น้ำด้วยวิธีอื่น และไม่มีการชลประทาน

2.4.10 วิธีการเก็บเกี่ยวมันฝรั่ง

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 50.6 ใช้วิธีการขุดมันฝรั่งโดยการใส่แรงงานคนขุดร่วมกับการใช้เครื่องจักรกล และรองลงมาร้อยละ 49.4 ใช้แรงงานคนขุดเพียงอย่างเดียว (ตารางที่ 28)

ตารางที่ 28 วิธีการขุดมันฝรั่ง

วิธีการขุดมันฝรั่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ใช้คนร่วมกับเครื่องจักรกล	81	50.6
ใช้คนขุดเพียงอย่างเดียว	79	49.4
รวม	160	100.0

2.4.11 ภาวะบรรจุมันฝรั่ง

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 54.4 ใช้ตะกร้าบรรจุมันฝรั่ง เพราะตะกร้าสามารถบรรจุได้ประมาณ 30 กิโลกรัม ข้อดีคือทำให้หัวมันที่นำไปส่งโรงงานมีคุณภาพ แต่เปลืองเนื้อที่ในการขนส่ง และรองลงมาร้อยละ 45.6 ใช้กระสอบตาข่ายสีแดงบรรจุมันฝรั่ง ซึ่งบรรจุได้ประมาณ 30 กิโลกรัมเช่นกัน สะดวกต่อการขนส่ง แต่ทำให้หัวมันฝรั่งที่นำส่งโรงงานไม่ได้คุณภาพ ข้ำเพราะเกิดการเสียดสีกัน ทำให้ราคาตกลง (ตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 ภาพยนตร์น้ำมันฝรั่ง

ภาพยนตร์น้ำมันฝรั่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตะกร้า	87	54.4
กระสอบตาข่ายสีแดง	73	45.6
รวม	160	100.0

2.4.12 ภาพยนตร์ผลิตน้ำมันฝรั่งส่งจากรับซื้อของบริษัท

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 53.1 ใช้รถบรรทุกขนาดเล็ก (รถปิคอัพ) ในการขนน้ำมันฝรั่ง ส่งจากรับซื้อของบริษัท ซึ่งแต่ละเที่ยวสามารถบรรทุกได้ประมาณ 1.5 ตัน ถึง 2 ตันต่อเที่ยว และรองลงมาร้อยละ 46.9 ใช้รถไถเดินตามติดพ่วงในการขนน้ำมันฝรั่งส่งจากรับซื้อของบริษัท (ตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 ภาพยนตร์ผลิตน้ำมันฝรั่งส่งจากรับซื้อของบริษัท

ภาพยนตร์ผลิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รถบรรทุกขนาดเล็ก (รถปิคอัพ)	85	53.1
รถไถเดินตามติดพ่วง	75	46.9
รวม	160	100.0

2.5 ด้านการตลาดและราคาของการส่งเสริมปลูกน้ำมันฝรั่ง

2.5.1 ความเหมาะสมของราคาประกันน้ำมันฝรั่ง

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 55.0 เห็นว่าเหมาะสมดีแล้วกับราคาของน้ำมันฝรั่งที่บริษัทประกันราคา และรองลงมาร้อยละ 45.0 เห็นว่าราคาของน้ำมันฝรั่งที่บริษัทประกันราคาไว้ยังไม่เหมาะสมดี (ตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 ความเหมาะสมของราคาประกันน้ำมันฝรั่ง

ความเหมาะสมราคาประกัน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เหมาะสม	88	55.0
ไม่เหมาะสม	72	45.0
รวม	160	100.0

2.5.2 ราคามันฝรั่งที่ได้รับ

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 72.5 เห็นว่าราคามันฝรั่งที่ได้ไม่เหมาะสมกับสภาวะปัจจุบัน เนื่องจากราคาหัวมันฝรั่งในท้องตลาดบางฤดูกาลจะสูงกว่าราคาประกันหน้าโรงงาน และรองลงมาร้อยละ 27.5 เห็นว่าราคาของมันฝรั่งที่ได้รับต่ำเกินไป (ตารางที่ 32)

ตารางที่ 32 ราคามันฝรั่งที่ได้รับ

ราคามันฝรั่งที่ได้รับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ราคาไม่เหมาะสมกับสภาวะปัจจุบัน	116	72.5
ราคาต่ำเกินไป	44	27.5
รวม	160	100.0

2.5.3 ความแน่นอนของตลาดค้าปลุกมันฝรั่งแบบมีพันธสัญญา

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรทุกคนที่ศึกษาเห็นด้วยกับการปลุกมันฝรั่งแบบมีพันธสัญญาจะทำให้มีตลาดแน่นอน

2.5.4 ความคุ้มทุนที่ได้รับจากการปลุกมันฝรั่ง

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 91.2 เห็นว่ารายได้ที่ได้รับจากการขายมันฝรั่งคุ้มกับการลงทุน เนื่องจากเกษตรกรมีความขยัน รับผิดชอบต่อหน้าที่ เป็นคนที่มีความสนใจในอาชีพเกษตรและรองลงมาร้อยละ 8.8 ยังไม่คุ้มทุนเพราะขาดความสนใจ ไม่มี ความรับผิดชอบ และไม่สนใจในอาชีพการเกษตร (ตารางที่ 33)

ตารางที่ 33 ความคุ้มทุนของการปลุกมันฝรั่ง

ความคุ้มทุน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
คุ้มทุน	146	91.2
ไม่คุ้มทุน	14	8.8
รวม	160	100.0

2.5.5 ความเสี่ยงในการขาดทุนที่ได้รับจากการปลูกมันฝรั่ง

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 98.1 เห็นว่าในการที่ได้รับ การส่งเสริมปลูกมันฝรั่งยังมีความเสี่ยงต่อการขาดทุน เนื่องจากการปลูกมันฝรั่งต้องอาศัยน้ำฝน และเกษตรกรประสบปัญหาในเรื่องของโรคแมลงระบาด (ไส้เดือนฝอย) และทำลายหัวมันฝรั่งมาก จำเป็นต้องใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัด ซึ่งมีราคาแพง และรองลงมาร้อยละ 1.9 เห็นว่าไม่มีความเสี่ยง เพราะเกษตรกรมีประสบการณ์ ในการปลูกมันฝรั่งหลายปีแล้ว และมีศักยภาพในการผลิตสูง ทำให้ไม่มีโรคและแมลงรบกวน (ตารางที่ 34)

ตารางที่ 34 ความเสี่ยงในการขาดทุนที่ได้รับจากการปลูกมันฝรั่ง

ความเสี่ยงในการขาดทุน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	157	98.1
ไม่มี	3	1.9
รวม	160	100.0

2.5.6 ความมั่นใจในการทำพันธสัญญา

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 96.9 ให้ความมั่นใจมากต่อการทำพันธสัญญาระหว่างเกษตรกรกับบริษัท เพราะในสัญญาระบุครอบคลุมทั้งด้านการผลิต และการตลาดที่แน่นอน รองลงมาร้อยละ 3.1 ยังมีความมั่นใจน้อยต่อการทำสัญญาดังกล่าว เนื่องจากเกษตรกรไม่ให้ความสนใจในข้อความของสัญญา (ตารางที่ 35)

ตารางที่ 35 ความมั่นใจในการทำพันธสัญญา

ความมั่นใจในการทำพันธสัญญา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีความมั่นใจมาก	155	96.9
มีความมั่นใจน้อย	5	3.1
รวม	160	100.0

2.6 เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัทที่มาส่งเสริมการปลูกมันฝรั่ง

2.6.1 บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัท

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 91.9 เห็นว่าบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมมีความสำคัญมาก เพราะจะได้ช่วยดูแลส่งเสริม รองลงมาร้อยละ 3.1 เห็นว่าไม่มีความสำคัญ เนื่องจากเกษตรกรคิดว่าตนเองมีประสบการณ์มากพอแล้ว (ตารางที่ 36)

ตารางที่ 36 บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม

บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีมาก	147	91.9
มีน้อย	13	8.1
รวม	160	100.0

2.6.2 ความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัท

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 69.4 เห็นว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัทยังไม่เพียงพอต่อการส่งเสริม รองลงมาร้อยละ 30.6 เห็นว่าเพียงพอแล้ว (ตารางที่ 37)

ตารางที่ 37 ความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม

ความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เพียงพอ	111	69.4
เพียงพอ	49	30.6
รวม	160	100.0

2.6.3 ความเชื่อมั่นของเกษตรกรต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัท

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 92.5 มีความเชื่อมั่นต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัท เพราะว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมมีความรู้ ประสบการณ์ดีพอ รองลงมาร้อยละ 7.5 ยังไม่มีความเชื่อมั่น เพราะไม่ได้พบกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเวลามีปัญหาเกิดขึ้น (ตารางที่ 38)

ตารางที่ 38 ความเชื่อมั่นของเกษตรกรต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัท

ความเชื่อมั่น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	148	92.5
ไม่มี	12	7.5
รวม	160	100.0

2.6.4 ความสามารถในการให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัท

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 94.4 เห็นว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัทสามารถที่จะช่วยให้คำแนะนำหรือแก้ปัญหาในการปลูกมันฝรั่งได้มาก และรองลงมาร้อยละ 5.6 เห็นว่าช่วยไม่ได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมบางคนยังไม่ได้ให้ความสนใจต่อเกษตรกรเท่าที่ควร (ตารางที่ 39)

ตารางที่ 39 ความสามารถของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมในการให้คำแนะนำ

ความสามารถในการให้คำแนะนำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มาก	151	94.4
น้อย	9	5.6
รวม	160	100.0

2.7 บริษัทที่เข้ามาทำการส่งเสริม

2.7.1 ความมั่นคง แน่นนอนของบริษัทส่งเสริมการปลูกมันฝรั่ง

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 94.4 มีความเชื่อมั่น เพราะบริษัทมีความมั่นคง หรือความแน่นอนของบริษัทที่มาส่งเสริมปลูกมันฝรั่ง และรองลงมา ร้อยละ 5.6 ไม่มีความเชื่อมั่น เนื่องจากบริษัทเป็นบริษัทขนาดเล็กกว่าบริษัทอื่น (ตารางที่ 40)

ตารางที่ 40 ความมั่นคง แน่นนอนของบริษัทที่ส่งเสริม

ความมั่นคง แน่นนอน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	151	94.4
ไม่มี	9	5.6
รวม	160	100.0

2.7.2 ความพอใจในเรื่องราคาที่บริษัทกำหนด

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 69.4 มีความพอใจกับราคาที่บริษัทกำหนดไว้ เนื่องจากเป็นราคาที่มาตรฐาน รองลงมา ร้อยละ 30.6 เกษตรกรยังไม่พอใจ เพราะเกษตรกรอยากได้ราคาที่สูงกว่าราคาประกัน (ตารางที่ 41)

ตารางที่ 41 ความพอใจเรื่องราคาที่บริษัทกำหนด

ความพอใจเรื่องราคาที่บริษัทกำหนด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พอใจ	111	69.4
ไม่พอใจ	49	30.6
รวม	160	100.0

2.7.3 กฎเกณฑ์ของบริษัท

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 69.4 พอใจกฎเกณฑ์ที่บริษัทกำหนดไว้ เพราะ เป็นกฎเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ใช้กับเกษตรกรทุกคนที่เป็นสมาชิกปลูกมันฝรั่งแบบมีสัญญา รองลงมา ร้อยละ 5.6 ไม่พอใจ เพราะมีความคิดเห็นว่ากฎเกณฑ์ที่บริษัทกำหนดเข้มงวดเกินไป (ตารางที่ 42)

ตารางที่ 42 ความพอใจต่อกฎเกณฑ์ของบริษัท

กฎเกณฑ์ของบริษัท	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ดีพอ	151	69.4
ไม่ดีพอ	9	5.6
รวม	160	100.0

2.7.4 ความพอใจในมาตรฐานที่บริษัทกำหนด

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 80.6 พอใจกับมาตรฐานที่บริษัทเป็นผู้กำหนด และรองลงมา ร้อยละ 19.6 ไม่พอใจกับมาตรฐานที่บริษัทกำหนด (ตารางที่ 43)

ตารางที่ 43 ความพอใจในมาตรฐานที่บริษัทกำหนด

ความพอใจในมาตรฐานที่กำหนด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พอใจ	129	80.6
ไม่พอใจ	31	19.4
รวม	160	100.0

2.7.5 ฤดูกาลต่อไปจะปลูกมันฝรั่งกับบริษัทหรือไม่

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 94.4 ยังจะปลูกกับบริษัทเดิมในฤดูกาลต่อไป เนื่องจากคิดว่าบริษัทเดิมมีความมั่นคง และดีอยู่แล้ว รองลงมา ร้อยละ 5.6 ไม่ปลูกกับบริษัทเดิม เพราะคิดว่าบริษัทเดิมมีกฎระเบียบเข้มงวดเกินไป (ตารางที่ 44)

ตารางที่ 44 ฤดูกาลต่อไปจะปลูกมันฝรั่ง

ฤดูกาลต่อไปจะปลูกมันฝรั่งกับบริษัทหรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปลูกกับบริษัทเดิม	151	94.4
ไม่ปลูกกับบริษัทเดิม	9	5.6
รวม	160	100.0

2.8 ภาวะหนี้สินของเกษตรกร

2.8.1 หนี้สินของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 51.9 จะมีหนี้สิน และรองลงมา ร้อยละ 48.1 ไม่มีหนี้สิน (ตารางที่ 45)

ตารางที่ 45 หนี้สินของเกษตรกร

หนี้สิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	83	51.9
ไม่มี	77	48.1
รวม	160	100.0

2.8.2 แหล่งเงินทุนในการปลูกมันฝรั่ง

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 48.8 จะนำเงินของตนเองมาลงทุน ในการปลูกมันฝรั่ง รองลงมา ร้อยละ 38.7 กู้มาจากสถาบันการเงินและนอกสถาบันการเงิน ร้อยละ 6.9 จะกู้มาจากสถาบันการเงิน และร้อยละ 5.6 กู้มาจากนอกสถาบันการเงิน เช่นพ่อค้า นายทุนระดับท้องถิ่น จากญาติเพื่อนบ้าน (ตารางที่ 46)

ตารางที่ 46 แหล่งเงินทุน

แหล่งทุน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เงินทุนของตนเอง	78	48.8
กู้มาจากสถาบันการเงินและนอกสถาบันการเงิน	62	38.7
กู้จากสถาบันการเงิน	11	6.9
กูนอกสถาบันการเงิน	9	5.6
รวม	160	100.0

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค ความต้องการ และข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกมันฝรั่ง อำเภอ พบพระ จังหวัดตาก

ปัญหา อุปสรรค ความต้องการ และข้อเสนอแนะที่เกษตรกรผู้ปลูกมันฝรั่ง ได้เสนอแนะไว้ สามารถสรุปออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ปัญหาด้านการผลิต เกษตรกรผู้ปลูกมันฝรั่งได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

ปัญหาด้านการผลิตที่พบส่วนใหญ่ คือ พื้นที่ปลูกมันฝรั่งเป็นพื้นที่เก่า จากการศึกษพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกมันฝรั่งที่ใช้พื้นที่เก่าปลูกมันฝรั่งจะประสบปัญหาหลายด้านดังเช่น เรื่องโรคแมลง

รบกวน ซึ่งได้แก่ โรคลำต้นเน่า โรคหัวเน่า และไส้เดือนฝอย ไส้เดือนฝอย ซึ่งพบว่าระบาดมาก หากเป็นพื้นที่เคยปลูกมันฝรั่งมาแล้วหลายครั้ง แม้ว่าเกษตรกรผู้ปลูกมันฝรั่งจะมีประสบการณ์ในการผลิต แต่ยังคงขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการป้องกันกำจัดที่ถูกต้อง ทำให้ผลผลิตที่ได้รับเกิดความเสียหาย บางรายถึงกับขาดทุนไม่ได้รับผลผลิต อีกทั้งในการป้องกันกำจัดจำเป็นต้องใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัด จึงทำให้เกษตรกรเกิดความเสียด้านรายจากการฉีดพ่นอีกด้วย

ข้อเสนอแนะบางประการที่เกษตรกรได้เสนอไว้ ดังนี้คือการให้บริการคำแนะนำในการผลิตมันฝรั่งของเจ้าหน้าที่บริษัท ควรจะมีการให้คำแนะนำความรู้วิชาการที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ และทั่วถึงแก่เกษตรกรทุกคน โดยเน้นความรู้ความเข้าใจในการป้องกันกำจัดศัตรูมันฝรั่งจำเป็นที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมอยู่เสมอ เพราะเกษตรกรมักจะปลูกซ้ำในพื้นที่เดิมมีผลต่อการื้อยาของโรคแมลง ดังนั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายไร่ของบริษัทควรมีการติดตามดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด เพื่อให้บริการคำแนะนำช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหา ซึ่งอาจทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ทันเวลาที่

2. ปัญหาด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิตต่างๆ เกษตรกรผู้ปลูกมันฝรั่งได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

การสนับสนุนปัจจัยการผลิต พบว่า ส่วนใหญ่บริษัทจะสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านหัวพันธุ์เพียงอย่างเดียว มีเพียงบางส่วนที่สนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านอื่น ได้แก่ปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูมันฝรั่งผ่านตัวแทนเกษตรกรในรูปของสินเชื่อ และจะทำการหักชำระหนี้สินเชื่อปัจจัยการผลิตเมื่อมีการส่งมอบผลผลิตให้กับบริษัท ทั้งนี้พบว่าตัวแทนเกษตรกรบางรายจะคิดค่าบริการมากเกินไป ทำให้เกษตรกรต้องรับภาระต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น นอกจากนี้ปัจจัยการผลิตบางอย่างที่บริษัทไม่ให้การสนับสนุน ตัวแทนเกษตรกรบางรายจะดำเนินการจัดหาปัจจัยการผลิตให้ และคิดในราคาที่สูงกว่าท้องตลาด

ข้อเสนอแนะบางประการที่เกษตรกรได้เสนอไว้ ดังนี้คือ บริษัทควรมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็น ได้แก่ ปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูมันฝรั่ง ในราคาถูก เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในการลดต้นทุนการผลิตอย่างทั่วถึง นอกจากนี้บริษัทควรมีการส่งมอบปัจจัยการผลิตล่วงหน้า เพื่อให้ทันต่อฤดูกาลการผลิตมันฝรั่ง

3. ปัญหาด้านอื่นๆ เกษตรกรผู้ปลูกมันฝรั่งได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

3.1 ด้านราคาประกันที่บริษัทกำหนดให้ค่อนข้างต่ำ พบว่า เกษตรกรได้เสนอปัญหาด้านราคาประกันที่บริษัทรับซื้อต่ำเกินไป เนื่องจากต้นทุนการผลิตมันฝรั่งสูง โดยเฉพาะเมื่อรวมค่าสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชแล้ว

บริษัทควรมีการปรับราคาขึ้นต่ำให้สอดคล้องกับภาวะตลาดให้เหมาะสม และภาครัฐควรมีการสอดส่องดูแลหรือหามาตรการในการช่วยเหลือควบคุมเรื่องราคาที่เป็นธรรม เพื่อจะได้ช่วยเหลือเกษตรกร

3.2 ด้านคุณภาพผลผลิต เกษตรกรได้เสนอให้มีการตรวจสอบคุณภาพ ซึ่งบริษัทจะดำเนินการตรวจสอบผ่านตัวแทนบริษัทนั้นควรจะดำเนินการตรวจสอบผลผลิตของสมาชิกทุกราย ไม่ควรใช้วิธีการสุ่ม

การตรวจสอบคุณภาพของผลผลิต บริษัทควรเน้นให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัทได้ออกตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้คำแนะนำและขั้นตอนการผลิต โดยแนะนำให้เกษตรกรที่เป็นสมาชิกปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด และมีการตรวจสอบคุณภาพของผลผลิตเป็นรายๆ เพื่อความยุติธรรม

3.3 ด้านตะกร้าบรรจุผลผลิต เกษตรกรจะประสบปัญหา เนื่องจากตะกร้าที่บริษัทกำหนดและจัดส่งผ่านตัวแทนมายังสมาชิกมีขนาดใหญ่ แต่บรรจุผลผลิตได้ไม่มากเท่าที่ควร ทำให้เกิดการขนส่งลำบาก เนื่องจากเกษตรกรจะขนส่งผลผลิตมาส่งจุดรับซื้อโดยรถอีแต่น และบางครั้งยังต้องใช้ตะกร้าจำนวนมาก ให้ตะกร้าที่ส่งมานั้นไม่เพียงพอต่อความต้องการ ทำให้เกิดความล่าช้าในการขนส่ง

บริษัทควรมีการเปลี่ยนภาชนะบรรจุจากตะกร้าเป็นกระสอบจะสะดวกและสามารถบรรจุผลผลิตได้มากกว่า และควรมีการออกตรวจแปลงเพื่อจะได้ประมาณการผลผลิตในแต่ละแปลงก่อนการจัดสรรตะกร้าให้สอดคล้องกับปริมาณผลผลิต

3.4 ด้านการตรวจเยี่ยมแปลงของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายไร่ของบริษัทที่เข้าไปดูแลไม่ทั่วถึง ซึ่งเกษตรกรบางรายระบุว่าเจ้าหน้าที่ไม่เคยเข้าไปตรวจแปลงของตนเอง ดังนั้นเมื่อเกษตรกรประสบปัญหา หรือต้องการความช่วยเหลือ คำแนะนำต่างๆ จากเจ้าหน้าที่บริษัท จึงไม่ได้รับบริการความช่วยเหลืออย่างทันที

การตรวจเยี่ยมแปลงของเจ้าหน้าที่ฝ่ายไร่ หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ควรจะมีการตรวจเยี่ยมอย่างสม่ำเสมอ และทั่วถึงเพื่อทราบปัญหาตลอดจนเสนอแนะการแก้ไขปัญหาได้ทันเวลา

3.5 ด้านการขาดแคลนแรงงานในการเก็บผลผลิต เกษตรกรมักประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานในช่วงของการปลูกและการเก็บเกี่ยว เนื่องจากในการปลูกและการเก็บเกี่ยวต้องใช้แรงงานมาก

การขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากค่าจ้างแรงงานมีอัตราจ้างค่อนข้างสูง แรงงานเกษตรกรหายาก ซึ่งมีสาเหตุจากการเคลื่อนย้ายแรงงานสู่ภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น เกษตรกรต้องการให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือแก้ไขปัญหาดังกล่าว

3.6 ปัญหาการรับเงินที่จำหน่ายผลผลิต เกษตรกรเสนอปัญหาในการรับเงินที่จำหน่ายผลผลิตไม่ตรงเวลา ทั้งนี้ส่วนใหญ่จะรับเงินในการจำหน่ายผลผลิตผ่านตัวแทนเกษตรกรของตนเอง ซึ่งไม่ทราบสาเหตุของความล่าช้า บางครั้งนานเป็นเดือน

การรับเงินจำหน่ายผลผลิต บริษัทควรมีมาตรการในการกำหนดการจ่ายเงินที่ชัดเจน และการจ่ายเงินไม่ควรจะเกิน 7-10 วัน

ส่วนที่ 2 เกี่ยวกับบริษัทที่ทำการส่งเสริมการปลูกมันฝรั่ง โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานในด้านวิธีการดำเนินการ

จากการศึกษาสัมภาษณ์ตัวแทนบริษัทจำนวน 4 บริษัท คือบริษัทสยามสเน็ค จำกัด บริษัทฟู๊ดโพรเซสซิง บริษัทแม่สอต่ออาหารกระป๋อง และบริษัทเป๊ปซี่โคฟู๊ดส์ประเทศไทย สรุปได้ดังนี้

ระยะเวลาการดำเนินการส่งเสริมการปลูกมันฝรั่งในเขตอำเภอพบพระ จังหวัดตาก ส่วนใหญ่บริษัทจะมีระยะเวลาดำเนินการนาน 3 ปี และมีเพียงบางบริษัทจะมีระยะเวลาดำเนินการนาน 5 - 8 ปี ซึ่งเมื่อเฉลี่ยแล้วจะประมาณ 4.75 ปี

ที่ตั้งของสำนักงานส่งเสริมการปลูกมันฝรั่งของบริษัทส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตอำเภอพบพระ จังหวัดตาก และมีเพียงบางบริษัทอยู่นอกเขตอำเภอพบพระ จังหวัดตาก

วิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมของบริษัท ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการส่งเสริมโดยตรง และจะมีเพียงบางบริษัทที่จะส่งเสริมแบบผ่านตัวแทน และส่งเสริมผ่านกลุ่มเกษตรกร

การขยายพื้นที่ปลูกมันฝรั่งของบริษัท ส่วนใหญ่จะดำเนินการขยายทุกรุ่น และมีเพียงบางบริษัทจะทำการขยายพื้นที่ปลูกในบางปีเท่านั้น

แต่ละบริษัทจะมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมประจำของบริษัทออกมาดำเนินการส่งเสริม บริษัทจะมีวิธีการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ โดยการใช้หลักเกณฑ์เกี่ยวกับพื้นที่ ความขยัน ความรับผิดชอบ และความพร้อมของเกษตรกร

เกณฑ์ในการเลือกพื้นที่ปลูกมันฝรั่ง ส่วนใหญ่จะเลือกพื้นที่ที่อยู่ในเขตส่งเสริม บริษัทมีความจำเป็นที่จะต้องใช้เจ้าหน้าที่ส่งเสริม เพราะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัทจะคอยให้คำแนะนำในการปลูกมันฝรั่งที่ถูกต้องให้กับเกษตรกร

บริษัทมีความจำเป็น และให้ความสำคัญต่อสัญญาการปลูกมันฝรั่งที่ทำกับเกษตรกรมาก เพราะจะป้องกันกรขายโมยผลผลิตขายให้กับพ่อค้ารายอื่นได้ เป้าหมายผลผลิตที่ได้หลังจากทำสัญญาแล้วจะมีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่บรรลุเป้าหมาย เพราะสัญญาที่ทำไม่ได้เกี่ยวกับการเพิ่มของผลผลิต

ตอนที่ 2 วิธีการส่งเสริมปลุกมันฝรั่งของบริษัท

บริษัทส่วนใหญ่จะใช้วิธีการส่งเสริมการปลุกมันฝรั่งแบบส่งเสริมโดยตรง มีเพียงบางส่วนที่ทำการส่งเสริมผ่านตัวแทนเกษตรกร หรือผ่านตัวแทนเกษตรกร บริษัทจะสนับสนุนปัจจัยการผลิต ด้านปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันกำจัดโรคแมลง และหัวพันธุ์มันฝรั่ง บริษัทจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของบริษัทมีความสำคัญ และจำเป็นต่อการส่งเสริมการปลุกมันฝรั่งเนื่องจากจะต้องคอยให้คำแนะนำส่งเสริมอย่างถูกต้องให้กับเกษตรกรผู้เป็นสมาชิก บริษัทมีความเห็นตรงกันว่าการส่งเสริมโดยตรงจะให้ประสิทธิภาพมาก เจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัทจะเป็นตัวเชื่อมระหว่างเกษตรกรกับเจ้าหน้าที่ นอกจากจะเป็นการสร้างความร่วมมือและความเข้าใจที่ดีต่อกัน ในสถานการณ์ปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะเห็นว่าวิธีการส่งเสริมของบริษัทดีและทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันมาก และมีบางบริษัทที่ยังเห็นว่ายังไม่ดีพอ เพราะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัทไม่ได้อยู่ในพื้นที่ กฎเกณฑ์ในการรับสมัครสมาชิกผู้ปลุกมันฝรั่งของบริษัทส่วนใหญ่จะเห็นว่าดี บางบริษัทยังคิดว่าไม่ดีเพราะยังไม่มี การตรวจสอบอย่างทั่วถึง กฎระเบียบต่างๆในการส่งเสริมของบริษัทมีเห็นตรงกันว่า ความซื่อสัตย์ของเกษตรกร และความเชื่อมั่นของเกษตรกรที่มีต่อบริษัทมีความสำคัญมากที่สุด ด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิต มีประเด็นที่จะทำให้บริษัทไม่ได้รับเงินค่าปัจจัยการผลิตคืน จะมีกรณีเดียวคือผลผลิตเสียหาย บริษัทมีมาตรการในการที่จะทำให้ได้ค่าปัจจัยการผลิตคืนบริษัท โดยการตรวจสอบว่าผลผลิตเสียหายจริงหรือไม่ เกษตรกรคิดหนี้บริษัทหรือไม่ ให้เกษตรกรที่ติดหนี้ปลุกมันฝรั่งในรุ่นต่อไป บางบริษัทมีการยกหนี้ให้กับเกษตรกร บริษัทมีความเห็นตรงกันว่าพื้นที่ในเขตอำเภอพบพระ จังหวัดตาก มีความเหมาะสมที่จะปลุกมันฝรั่งต่อไป เนื่องจากมีพื้นที่กว้าง และสามารถขยายพื้นที่ได้อีกมาก และยังหาพื้นที่อื่นทดแทนยังไม่ได้ เรื่องของโรคและแมลงจะเป็นอุปสรรคและปัญหาในการส่งเสริมการปลุกมันฝรั่งของบริษัทเป็นอย่างมาก แต่จะมีบางบริษัทที่มีการแย่งพื้นที่การปลุกมันฝรั่งในบางรุ่น ประเด็นที่เป็นปัญหาต่อการส่งเสริมการปลุกมันฝรั่งของบริษัทมากที่สุด คือ ไล่เดือนฝอยเข้าทำลายหัวมันฝรั่ง ทำให้เกษตรกรมีผลผลิตน้อยลง เพราะหัวมันฝรั่งที่เป็นปุ๋ยมทางบริษัทจะไม่รับซื้อ ต้องคัดออกทิ้ง นอกจากนี้ยังมีปัญหาในด้านการประกันราคาผลผลิตของแต่ละบริษัทไม่เท่ากัน ปัญหาในการลักขโมยผลผลิตไปขายให้กับพ่อค้ารายอื่น การพัฒนาการส่งเสริมการปลุกมันฝรั่งเพื่อให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนหรือค้ำหนุนมากที่สุด โดยการส่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมออกไปคอยให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับโรคและแมลงให้ดี

ตอนที่ 3 การบริหารงานด้านการแปรรูปและการตลาด

ประเด็นที่ส่งผลต่อการแปรรูปมันฝรั่งที่ส่งป้อน โรงงานอุตสาหกรรมของบริษัทจะเกี่ยวกับ ปริมาณวัตถุดิบ คุณภาพวัตถุดิบ มันฝรั่งที่ผลิตได้ บริษัทจะนำไปใช้ประโยชน์ด้านการทำมันฝรั่งแช่แข็ง ทำมันแผ่นทอด ทำแป้งมันฝรั่ง และเก็บไว้ห้องเย็นเพื่อเตรียมส่งออก ปริมาณของมันฝรั่ง

ที่เข้าแปรรูปต่อวันมากที่สุด 80 ตันต่อวัน และน้อยที่สุด 20 –30 ตันต่อวัน บางบริษัทเฉลี่ยประมาณ 43.33 ตันต่อวัน บริษัทคิดว่าเกษตรกรจะเป็นตัวแปรในขบวนการแปรรูปของบริษัทได้ดี เพราะผลผลิตเมื่อมีปัญหาย่อมส่งผลถึง โควตาการผลิตที่โรงงานด้วย เกษตรกรจะทราบดีว่าผลผลิตที่ได้บริษัทจะนำไปแปรรูปอะไร บริษัทส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญต่อผลผลิตที่ป้อนเข้าโรงงานอุตสาหกรรมมาก ในการแปรรูปมันฝรั่งบริษัทได้มีการจัดให้เป็นหน้าที่ของฝ่ายโรงงานแปรรูป และฝ่ายรับซื้อหัวมัน การส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้ได้ผลผลิตป้อนโรงงานอุตสาหกรรม ได้มีการประสานงานกันของแต่ละแผนก และการประสานงานในการส่งเสริม เพื่อให้ได้ผลผลิตป้อนโรงงานอุตสาหกรรม บริษัทได้มีการประสานงานฝ่ายส่งเสริมการเกษตร ราคาประกันมันฝรั่งที่ประกันให้กับเกษตรกรในปี 2540 เป็นราคาที่เหมาะสม อยู่แล้ว เพราะเกษตรกรสามารถอยู่ได้ในแง่ของตลาดมันฝรั่ง บริษัทส่วนใหญ่มีการส่งขายทั้งภายในและ ต่างประเทศ บางบริษัทจะขายเฉพาะภายในประเทศ ผลิตภัณฑ์ที่ขายมากที่สุดภายในประเทศคือ มันแผ่นทอดบรรจุขายตลาดของมันฝรั่ง มีการแข่งขันในตลาดการจำหน่าย ของแต่ละบริษัทเป็นตัวแปรที่ทำให้ยอดขายหรือความเจริญของบริษัทด้อยลง ตลาดมันฝรั่งในประเทศไทยเป็นแบบ จำหน่ายได้ดีเฉพาะช่วงฤดูกาลต่างๆ กลุ่มลูกค้าภายในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นแบบทั้งเด็กและผู้ใหญ่ การส่งเสริมการปลูกมันฝรั่งกับตลาดของมันฝรั่งมีความสัมพันธ์กัน เพราะต้องมีผลผลิตป้อนโรงงานอยู่เสมอ และรักษาตลาดตลอดปี

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัท

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแบ่งออกได้เป็น 3 ด้านคือ

4.1 ด้านการดำเนินการ พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมไม่ได้อยู่ในพื้นที่ตัวแทนที่ส่งเสริมยังเข้าถึงเกษตรกรไม่ดีพอ สถานที่รับซื้อผลผลิตยังไม่ดีพอ ไม่มีเครื่องคัดหัวมันในพื้นที่ และการติดต่อสื่อสารยังไม่ดีพอ

ข้อเสนอแนะ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมต้องไปตรวจให้บ่อยที่สุด เน้นหนักให้เข้าถึงเกษตรกร ต้องขยายพื้นที่และโกดังให้เพียงพอ ต้องมีเครื่องคัดหัวมันฝรั่งก่อนส่งโรงงาน และต้องแก้ไขการติดต่อให้ดีขึ้น

4.2 ด้านวิธีการส่งเสริมการเกษตร พบว่า เกษตรกรบางรายไม่เข้าใจวิธีปลูกที่ถูกต้อง การป้องกันโรคแมลงไม่ดีพอ ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ พื้นที่ปลูกบางแห่งทุรกันดาร มีโรคแมลงระบาด

ข้อเสนอแนะ ต้องแนะนำให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น มีการแนะนำให้เข้าใจวิธีการที่ถูกต้อง ชี้แจงปัญหาและความรู้สึกที่ดีต่อกัน เกษตรกรควรหาพื้นที่ปลูกที่เข้าถึงได้สะดวก ต้องย้ายแปลงปลูกไปในพื้นที่ที่ปลอดโรคแมลง

4.3 ด้านการแปรรูปและการตลาด พบว่าเกษตรกรยังคัดคุณภาพผลผลิตไม่ดีพอ การขนส่งผลผลิตไม่ทันทำให้เน่าเสียหาย การขนส่งผลผลิตบางครั้งบรรทุกเกินอัตรา การแข่งขันการขายในท้องตลาดของบริษัทต่างๆ ผลผลิตลดต่ำในบางช่วงจะไม่พอส่งป้อนโรงงาน

ข้อเสนอแนะ ต้องแนะนำการคัดเกรดและคุณภาพให้ดีขึ้น ต้องมีการวางแผนการ และการขนส่งให้ดีขึ้น กำหนดน้ำหนักไม่ให้เกินอัตรา เพราะหวัมนจะช้า ต้องมีการรักษาคุณภาพของสินค้าให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค ต้องมีการวางแผนการผลิตให้เพียงพอที่จะป้อนโรงงานต่อไป